ესქიზები

ტრაგედიები

„მერანი“. თბილისი. 1978

ორესტეა

ევმენიდები

მოქმედი პირნი:

აპოლონი,
პითია, მისანი ქალი,
ათენა,
ქორო ერინიებისა,
მსვლელობის მონაწილენა,
ორესტე.

პ რ ო ლ ო გ ი

(აპოლონის ტაძრის ფასადი. ორქესტრაზე გამოდის პითია, მისანი ქალი).

პ ი თ ი ა

ღმერთთა დასიდან ლოცვას ჩემსას ჯერ შევავედრებ
ღმერთქალ გაიას[1] პირველს მისანს, მერმე თემიდას,
ვინც დედის შემდეგ მანტეონზე ამაღლებულა —
ასეთი არის გადმოცემა, ხოლო მესამე
ტიტანიდია, ფებე[2] მიწის მომდევნო ქალი,
ნებაყოფლობით ვისაც ერგო მემკვიდრეობა,
რომელმან ფებოსს, ახალშობილს უბოძა ტახტი,
სწორედ აქედან წარმოსდგება სახელი მისი.
მან დაუტევა დელოსი[3] და ტბის ნაპირები,
პალადის კეთილ ნავსადგურში ჩაუშვა ღუზა
და საბრძანისად აირჩია პარნასის მხარე.
ის გააცილეს ჰეფესტოსის ვაჟიშვილებმა[4]
დიდი პატივით, მეგზურობა ითავეს მისი,
უსიერ ტყეში ბილიკები გასჭრეს სავალი.
იქ მიბრძანებულს შეეგება პატივით ხალხი,
თავად დელფოსი, ამა ქვეყნის გამგე ხელმწიფე.
მერმე, ზევსისგან კურთხეული და გაბრძნობილი
ტახტზე ავიდა, ვით მეოთხე ნათელმხილველი.
ამრიგად ზევსის ორაკული გახლავთ ლოქსია.
ჯერეთ ამ ღმერთებს შევავედრებ მე ლოცვას ჩემსა,
მერმე პალადას, ამაღლებულს ტაძრის წინარე,
თვალწარმტაც ნიმფებს, კორიკიდის[5] ქვაბულში
მცხოვრებთ,
სად სასირცხო ფრინველთა და დემონთა ბინა.
არ დავივიწყებ ბრომიოსსაც[6] ამ მხარის მპყრობელს,
ბაკხი ასული აქ იუფლა უზენაესმა
და კურდღლის ბედი დააწია ოტებულ პენთევსს[7].
ახლა ვახსენებ პლისტოსის[8] წყლებს, პოსეიდონის
ძალმორჭმულებას, ზევსს, უმაღლეს აღმასრულებელს
და ავალ ტახტზე მოწიწებით მისანი ქალი.
აწ სასიკეთო რჩევისათვის ღია იქნება
კარები ჩემი, ელინები, ვინც აქ იცდიან
დე, წილხვედრილად მომეახლონ, როგორც რიგია.
და რასაც ღმერთი ჩამაგონებს, მათ განვუცხადებ.
(შედის ტაძარში, მალედე უკან ბრუნდება შიშით მოცული)
ოჰ, სახსენებლად, სახილველად საზარი შიში!
გამომაძევა მან ლოქსიის შინიდან გარეთ.
ჰა, გამიბრუნდდა ნაბიჯები, გამიწყდა აჯა,
მითრთის ხელები, აღარ შემრჩა მუხლებში ღონე.
უმწეო ბალღად აქცევს თურმე ბერდედას შიში.
რა შევდგი ფეხი გვირგვინებით მორთულ ტაძარში,
ვხედავ ძირს გდია, მიწის ჭიპზე, ღვთის შერისხული
ავკაცი ვინმე, ხელგაწვდილი, როგორც მთხოვარი...
ხელებზე სისხლი მოსწვეთავდა, რომელშიც ეპყრა
შიშველი ხმალი და რტოები ზეთისხილისა,
კონად შეკრული აბრეშუმის უუნაზესი
თეთრი ბაფთებით. ყოველივე ცხადად ვიხილე.
და მის ახლორე საკვირველი ვიღაც ქალები
ტაძრის დიდებულ სავარძლებში სხედან და თვლემენ.
მათ უსაზარლეს გორგონებად თუ ეხმობდი მხოლოდ.
მაგრამ ისინი გორგონებსაც არ გვანან, არა
ერთხელ სურათზე დამინახავს, როგორ მუსრავენ
ფინევსის სუფრას ჰარპიები[9], გარნა ეგენი
უფრთოებია, შავგვრემანნი, დია მურდალნი,
მყრალი აქვთ სუნთქვა, საზიზღარი, მოსარიდალი,
ხოლო თვალთაგან გულთამრევი ჩამოსდით წვალა.
მათ მორთულობას ნუ იკითხავთ, არც ღვთის ტაძარში,
არცათუ კაცთა სასახლეში არ შეესვლებათ.
მე არა ვუწყი, რა ტომ-თესლის ნაშიერნია,
რომელი მიწა დაგვალული ასაზრდოებდა
ამ საფრთხობელებს, ან რა ცოდვა აძევთ ასეთი.

შაგრამ ამ ამბავს ამა ტაძრის დიდმა უფალმა
თავად ლოქსიამ, ყოვლის შემძლემ მიაპყრას ყური.
იგია ყველას მკურნალი და ბედის მეცანი,
ყოველ საცხოვრისს იგი განწმენდს, განასპეტაკებს.

(პითია გადის. იღება ტაძრის კარი. მოჩანს მთელშარე
კრინიებით გარშემორტყმული ორესტე. შორიახლოს დგას
აპოლონი, იქვეა ჰერმესიც)

აპოლონი

მე არასოდეს მიგატოვებ, შენთან დავრჩები
მფარველად შენდა, ახლოს ვიყო, გინდა გშორავდე.
არ გავუღიმებ შენს მტარვალებს ალერსიანად.
ეგ თავხედნი კი, თავად ხედავ, ტყვენი არიან,
ძილს მისცემია ჟამხნიერი ავი ნაგრამი —
პირქუში ღამის ნაშიერი ქალაშავები;
არ იკარებენ ღმერთს, კაცთაგანს, არცა თუ ტყიერს.
ბოროტებისთვის გაჩენილებს ბოროტ ღამეში,
მიწისქვეშეთის ტარტაროსში დაუდევთ ბინა,
ზიზღსა რომ ჰგვრიან მოკვდავებს და ოლიმპოს ღმერთებს.
ფრიადი გმართებს ჯომარდობა, მათ რომ გაექცე,
მოგდევენ ყველგან, დედამიწაც შემოვლო ვრცელი,
ზღვა და ხმელეთი გაიარო თვალუწვდენი,
გინდ ციხე-ქალაქს შეაღწიო ზღვით გარემოცულს.
მაგრამ ხარივით გაქაფული ძირს არ დაეცე
სასომიხდილი, მიაღწიე პალადის ქალაქს,
უძველეს ქანდაკს ეახლე და მოსჭიდე ხელი.
მართლმსაჯულებას იქა ჰპოვებ, იქ გაიგონებ
ნუგეშის სიტყვებს, საწაღმართოს ვიღონებთ რასმე,
რომ სალმობიერ კირთებისგან დაიხსნა თავი.
შენ ხომ მე თავად ჩაგაგონე დედის მკვლელობა.

ორესტე

დიდო აპოლონ, ქმნა მართლისა უწყიღა დია,
წარიღე ტანჯვა ,მოწყალება მოიღე ჩემდა!
დიდია შენი, მეუფეო, ძალმორჩმულება.

აპოლონი

კვლავ მოგაგონებ, შიშმა სული არ დაგითრგუნოს.

(ჰერმესს)

დედის ძუძუის მოზიარევ, შენ, ძმაო ჰერმეს,
მწყემსო მეგზურო, კაცი ეგე შენ შეივრდომე,
ვინც არის ჩემი შევრდომების შემომხვეწელი.
ზევსის წყალობას მიუბოძებს კაცთა მეურვეს,
ვინც მოკვდავთაგანს სიკეთისკენ პირს აქნევინებს.

(ორესტე გაჰყავს ჰერმესს. აპოლონი ქრება.
გამოჩნდება კლიტემნესტრას აჩრდილი)

კლიტემნესტრას აჩრდილი

(მიმართავს ერინიებს)

აჰა, თქვენ გძინავთ, მძინარენი ვერას მარგებენ.
მიცვალებულთა ჩამოქუფრულ ამ საუფლოში,
მე დაგიგდივართ უპატიოდ, ხოლო ისინი
ვინც მე გავგმირე, ჩემი ლანძღვით არ ისვენებენ.
სირცხვილეული დავძრწი მარტო... კვლავ ამას გეტყვით
თუ რა მძიმეა სალმობანი და ხვედრი ჩემი,
თუ ვითარ ჩემთა მოყვასთაგან ტანჯულგვემულვარ,
გარნა არც ერთი ღმერთთაგანი არ გამრისხანდა,
ოდეს შობილმა მშობელ დედას გაუპო გული.
მო, ნახე გული, დაფლეთილი სატევრისაგან!
ძილისჟამს სული ფხიზელია, თვალგახელილი,
მაგრამ ბრმავდება იგი უმალ დღის სინათლეზე.
მუდამ გწირავდით შეურევნელ წმიდა საწირავს,
განვამზადებდი კერიაზე ღამეულ ნადიმს!
მხოლოდრე თქვენთვის, სხვა ღმერთები აღარც მახსოვდა.
და თქვენ გათელეთ ფერხთა ქვეშე ესე ყოველი.
ის კი გაუსხლტა ბედის ბადეს, როგორც ირემი,
იოლად გაიალაღა, გაინავარდა
და დამცინავად გითვალთვალებთ ახლა შორიდან.
მიწისქვეშეთის მეუფენო, ისმინეთ ჩემი
სულის ძახილი, მოწყალება მოიღეთ ჩემდა!
მე, კლიტემნესტრა სიზმრეული ვკივი აჩრდილი.

(ქორო გოდებს)

კლიტემნესტრას აჩრდილი

თქვენ ივაგლახეთ, ის კი გარბის, წავიდა, გაქრა,
მას დია ჰყვანან თანამდგომნი — მე არა თორემ.
(ქორო გოდებს)

კლიტემნესტრას აჩრდილი

თქვენ გძინავთ. გძინავთ, გულს ვარამი არ გეკარებათ,
ხოლო ორესტე, დედისმკვლელი, გაიქცა, გაქრა!
(ქორო გოდებს)

კლიტემნესტრას აჩრდილი

გძინავთ და ოხრავთ. ნუთუ ზეზე აღარ აღდგებით
არ აღიძვრებით ბოროტეულ საქმეთა ზედა?
(ქორო გოდებს)

კლიტემნესტრას აჩრდილი

თუ მოღლილობას შეეუღლა უღონო ძილი,
არად იქცევა თვით დრაკონის მრისხანე ძალაც.
(ქორო გოდებს)

გაისმის ხმა ქოროდან

არ გაუშვათ! არ გაუშვათ! არ გაუშვათ!

კლიტემნესტრას აჩრდილი

გაქცეულ ნადირს ძილში მისდევ, წკავწკავებ ისე,
როგორც ნაგაზი, ძილ-ღვიძილშიც მარად ერთგული.
ნუღა აყოვნებ, ადე ზეზე, ნუ დაოჩნდები.
განახვნე თვალნი, განაღვიძე საქმენი შენი.
ჰა, მიითვალე საყვედური სამართლიანი —
ყოველ გონიერს ბოძალივით გულში რომ ჰკოდავს.
ჰეი,მხრჩოლავი ალისქარით, ცეცხლოვან ქშენით,
საშოსმიერი გეენიით დატანჯე მტერი!
რაღას უყურებ, არ დაინდო, დაბუშე, დასწვი!
(კლიტემნესტრას აჩრდილი ქრება)

ერინიები

ქოროს გამძღოლი ქალი

გამოიღვიძე, გააღვიძე მალედვე სხვებიც,
ნუთუ შენც გძინავს, წამოდექი, დასძალე ძილი.
ვისი სიტყვები ჩაგვესმოდა, შევიტყოთ ერთი.

პაროდოსი

პირველი ხმა

ვაგლახმე, ვაი! ვაიმე დებო!

მეორე ხმა

თავზე დამატყდა ჭირმრავლობა ტყუილუბრალოდ.

პირველი ხმა

ო, რა მძიმეა სალმობა ჩემი
და რუდუნება.
ნადირი გასხლტა ხაფანგიდან, გაიშლიგინა.

მეორე ხმა

ვითარ დაგვრია ძილმა ხელი, ნადირი გასხლტა.

პირველი ხმა

ანტისტროფი პირველი

შენ ქურდი ხარ, ძეო ზევსისა.

მეორე ხმა

ოჰ, ღმერთჭაბუკო, ჭაღაროსანი ღმერთქალები ფეხით
გათელე!

პირველი ხმა

შენ შეიწყნარე უღვთო მხვეწნელი,
მშობლის ჭირი,
დედის ჯალათი შენ შეიწყნარე, შენ, თავად ღმერთმა.

მეორე ხმა

მართლმსაჯულად ვინ გხმობს ამიერ.

პირველი ხმა

სტროფი მეორე

სიზმარეული მაჯლაჯუნა მტანჯავდა ძილში,
თითქოს გულზე გადამიარა
მცელავმა ეტლმა.

მეორე ხმა

მტკივა თავი, მეწვის ყურის ბიბილოები,
თითქოს მათრახი გადამკრეს ტანზე...
სხეულში მივლის საშინელი ციებ-ცხელება.

პირველი ხმა

ანტისტროფი მეორე

სხვა საზრუნავი გასჩენიათ აწინდელ ღმერთებს,
ძალმომრეობა სამართალზე აღმატებულა.
ტახტი სისხლშია ამოვლებული.

მეორე ხმა

სისხლის მორევში ყელყელაობენ,
მიწის ჭიპზე სისხლიანი ფესვებით ვლენან
ცოდვის ტვირთით დამძიმებულნი.

პირველი ხმა

სტროფი მესამე

მანტიკური წმიდა კერია
ღმერთთაგანმა შებღალა თავად.
ღმერთთა საწესოს ამჯობინა მოკვდავთა წესი.
მოირების მეუფება დაამხო ძველი.

ანტისტროფი მესამე

რაც გინდა მიყავ, ცოდვილს მაინც ვერ განმარიდებ,
მიწაშიც ვპოვებ.
ვერა, ჯალათი
უჯალათოდ ვერ გადარჩება!

პირველი ეპიზოდი

(გამოჩნდება აპოლონი)

აპოლონი

მიბრძანებია, დაუტევეთ ტაძარი ესე —
წმიდა სამისნო, აბა ჩქარა, არ დაახანოთ!
ჩემი შვილდიდან ასხლეტილი მფრინავი გველი
თქვენკენ წამოვა მოსხმარტალე ავი სისინით,
აქ კაცთა სისხლით გულმაძღარნი რომ გალეშილხართ,
წამოასაქმებთ მალე უკან შავ ლეკერტებად.
აქ რასა დგახართ, წმიდა ვანთან, თქვენ უნდა იდგეთ —
სადაც ზვაობენ ქონდაქარნი თვალთა დამთხრელნი,
სად კაცის კვლაა, საშოშივე თესლთა დაშრეტენ,
სადაც თავები კისერს წყდება, სად კირთებაა,
გოდება, გვემა, დამსხვრეული ძვლების ხრჭიალი.
ქვებით ჩაქოლვა, ძელზე გასმა... გესმით? ეს არის
თქვენი ზეიმი, სისარული და ამიტომაც
თქვენ სძულხართ ღმერთებს თქვენეული ადათ-წესებით.
თქვენ სისხლის სუნით აქოთებულ ლომის ბუნაგში
უნდა ცხოვრობდეთ, მოშორებით, სოფლის კიდეგან,
წმიდა სავანეს თავხედობით რას ბილწავთ აქა.
წა, წაილალეთ, თორემ გაგრეკთ კომბლით ჩობანი,
რადგან ღმერთთაგან მწყემსი თქვენი არსადრა ჰგიეს.

ქოროს გამძღოლი ქალი

აპოლონ, დიდო მეუფეო, მეც მომისმინე,
თანამოწილე კი არა ხარ შენ სხვისი მხოლოდ,
არამედ თვით ხარ წილისმყრელი, მიზეზი ყოვლის.

აპოლონი

რა? ვერ გავიგე. ჰე, პირდაპირ მოსჭერი სიტყვა.

ქოროს გამძღოლი ქალი

თვით შთააგონე უცხოქვეყნელს დედის მკვლელობა.

აპოლონი

თვით შთავაგონე შურისგება მამისთვის, მერე?

ქოროს გამძღოლი ქალი

მერე... ინებე სისხლიანი კვალის დაფარვა.

აპოლონი

განსაწმენდელად შემოვუშვი ტაძარში იგი.

ქოროს გამძღოლი ქალი

მით მოგვაყივნე, გვიყოლიე მკვლელის მხლებლებად.

აპოლონი

რად შემოხვედით ჩემს ტაძარში, რამ გაიძულათ?

ქოროს გამძღოლი ქალი

ჩვენ მხოლოდ ვალი გვაიძულებს ყოველთა საქმეთ.

აპოლონი

მაინც რა არის ვალი თქვენი, რითაც იქადით?

ქოროს გამძღოლი ქალი

მივერეკებით დედისმკვლელებს ყოველ სახლიდან.

აპოლონი

ო, ნუთუ მართლა? მაგრამ ცოლმა თუ მოჰკლა ქმარი?

ქოროს გამძღოლი ქალი

როდი იღვრება მაგ დროს სისხლი ნათესავური.

აპოლონი

შაშ, არაფერი არ ყოფილა, არარად გიჩანს
ჰერას და ზევსის ღვთაებრივი, წმიდა კავშირი,
ტურფა კიპრიდას განაქიქებ, რომლის წყალობით
მიჰმადლებია სიამენი მოდგმას კაცისას.
ქალი და ვაჟი სარეცელზე შეჯუფთებულა
განგების ძალით — ყოველ ფიცზე უმტკიცესით.
და თუ მოწყალედ ეკიდები მეუღლის მკვლელებს —
არც მრისხანებით შეაურვებ, არცა თუ დევნით,
თქვენ გეკითხებით — რაღას ერჩით მაშინ ორესტეს?
ევრე მიცვნიხარ — სიავკაცე გაშფოთებს ერთის,
ხოლო მეორის ბოროტება არარად გიჩანს.
ღე, გადაწყვიტოს ყოველივე თავად პალადამ.

ქოროს გამძღოლი ქალი

არა, ავის მქნელს არასოდეს ჩამოვეხსნები.

აპოლონი

აბა შენ იცი, არ დაეხსნა, აწამე, გვემე.

ქოროს გამძღოლი ქალი

უკადრის სიტყვით ნუ დაამცროშ ღირსებას ჩემსას.

აპოლონი

ჩირად არ მიღირს უბადრუკი ღირსება შენი.

ქოროს გამძღოლი ქალი

შენ ძალმოსილხარ დიდი ზევსის ტახტრევნის გვერდით,
მე კი შურისთვის მერეკება სისხლი დედისა
და კვალს დავეძებ ვით ფეხცქაფი მწევარი ძუკნა.
(ქორო გადის)

აპოლონი

თავად დავიცავ, შევიფარებ ჩემს მავედრებელს.

ღმერთთათვის, გინდაც მოკვდავთათვის სულმდაბლობაა
შემომხვეწნელის უკუგდება, არ ვიზამ ამას.
(გადის)

მეორე ეპიზოდი

(ქალაქი ათენი. მოედანი ათენა პალადის ტაძრის წინ.
შემოდის ორესტე, მოეხვევა ათენას ქანდაკს)

ო რ ე ს ტ ე

ათენა, დიდო დედუფალო, ლოქსიის ნებით
მოვსულვარ შენთან, შემივრდომე შეცოდებული.
აწ სისხლისაგან განწმენდილა ხელები ჩემი.
შევიმსუბუქე ცოდვის ტვირთი მძიმე ცხოვრებით
კარიდან კარზე მათხოვრობით მსხემად მარებმა.
შემოვიარე დამაშვრალმა ზღვა და ხმელეთი,
თან ყურს ვუგდებდი იდუმალი ლოქსიის ძახილს
და ჰა, შენს ტაძრად დავეყუდე, შენს კერპს ვეხვევი,
დიდო დედაო, განჩინებას მოველი შენგან.
(ორქესტრაზე გამოჩნდება ერინიების ქორო)

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ღ ო ლ ი ქ ა ლ ი

აბა, მომყევით, კაცისმკვლელის კვალი დავლანდე,
ფრთხილად მიჰყევით ამ ნაკვალევს, ვითარცა ჯაშუშს,
ვით მეძებრები დაეძებენ დაკოდილ ირემს,
უკან რომ მისდევს სისხლიანი ნაფეხურები.
გამომელია არაქათი ამდენი რბენით.
გამიწყდა ქანცი, მოვიარე სრულად ხმელეთი,
ზღვის სივრცეებში თვალუმალი ვქროდი კიდეგან
მდევარი მისი, ხომალდები უკან მრჩებოდა.
ალბათ აქ არის მიმალული იგი სადამე,
ძე ხორციელის სისხლის სუნი მცემს საიდანღაც.

მეორე პაროდოსი

პ ი რ ვ ე ლ ი ე რ ი ნ ი ა

თვალი მარჯვედ, ყური მარჯვედ,
არ გაგვისხლტეს მკვლელი დედისა.

მ ე ო რ ე ე რ ი ნ ი ა

ისევ გაგვისხლტა,
ხელი ჰკიდა ქალღმერთის ქანდაკს,
თავს აფარებს ღვთიურ სამსჯავროს.

მ ე ს ა მ ე ე რ ი ნ ი ა

ეგ არ ეგების! დათხეულია სისხლი დედისა,
წვეთებისაგან აღარ აღდგება —
ჩაწრეტილი ფხვიერ მიწაში.

მ ე ო თ ხ ე ე რ ი ნ ი ა

შენაც მიგეზღოს! შენს მოფათქუნე სხეულიდან
გადმოვაქცევ წითელ ზედაშეს,
დავეწაფები დასათრობად გადახსნილ ვენებს.

მ ე ხ უ თ ე ე რ ი ნ ი ა

ძირს დაეცემა მოფართხალე შენი სხეული,
შეღონდები ტანჯვის წილ ტანჯვით, მკვლელო დედისა!

მ ე ე ქ ვ ს ე ე რ ი ნ ი ა

მძიმე ხვედრი არ აგცდება, ვით ყოველ მოკვდავს,
ვინაც ჰგმო ღმერთი,
სტუმარი და მოყვასი თვისი,
რომელნიც ვლენან სამართლიანი განჩინებით, კირთების
ქვეშე.

მ ე შ ვ ი დ ე ე რ ი ნ ი ა

მოკვდავთა საქმის მოყურიადედ მიწისქვეშეთში
ჰგიეს ჰადესი,
ხსოვნის დაფას თვალს არ აშორებს.

ორესტე

ისე-ვითარ ვარ გაბრძნობილი ჟამთა ცვალებით,
რომ კარგად ვუწყი როდის თქმა სჯობს და როდის არა.
დღეს კი ჯერია, ჯეროვანი წარვთქვა მე სიტყვა,
მრთავს ამის ნებას ბრძენთა ბრძენი მოძღვარი ჩემი.
განსპეტაკდება სისხლიანი მარჯვენა ესე,
განიწმინდება ცოდვისაგან მკვლელი დედისა.
სისხლით მივაგე საზღაური ფებოსს, როდესაც
ღვთიურ ბომონზე მივუტანე სამსხვერპლო ტახი.
ენა ვერ იტყვის მსგავსი ჩემი რამდენი დავალს
ამ საწუთროში დაუსჯელად, მაგრამ ბოლო ხომ
ერთი აქვს ყველას — დრო ბებერი წარხოცავს ყოველს.
და აჰა, აგერ წმიდა გულით ვუხმობ, ვეძახი.
დიად ათენას, ამა წმიდა ადგილთა დედას —
მოვიდეს შველად; დე, უშუბოდ იუფლოს მორჭმით
ქვეყანა ჩემი, დაგვიგულოს ჩვენ, არგოსელნი,
უგულითადეს მეგობრებად აწ და მარადის,
ვისაც უპყრია ლიბიური ქვეყნები სრულად,
ტრიტონის[10] წყლებზე ტომკეთილი ბრძანებით დავალს,
სად ფეხს შემოდგამს, მოაქვს ჭერი დასახურავი,
მავედრებელთა მწყალობელი ამაყად დასცქერს
ფლეგრის[11] სანახებს ქვეგანფენილს, ვით სტრატეგოსი,
ო, დედუფალო შორეულო, მოდექ ახლორე,
წყალობა მყავი, ცოდვის ტვირთი მაშორე მძიმე.

ქოროს გამძღოლი ქალი

ვერც აპოლონის, ვერც ათენას ღვთიური ძალი
ვერ დაგიფარავს, ჩემს სიცოფეს ვერსად წაუხვალ.
მიიწურვიან დღენი შენნი უსიხარულოდ.
დიახ, დემონის საძოვარი შენ ხარ მინდორი,
ბედკრულო ლანდო, დუმხარ განა, ზიზღსა გგვრის განა
სიტყვები ჩემი? რა თქმა უნდა, შენ ხომ მსხვერპლი ხარ.

ქორო

აწ დადგა ჟამი, მწუხარე ზრუნი

გულწამღები
იმღეროს ქორომ.
გალობით წარვთქვათ, თუ ვით განაგებს ძალი ჩვენი
კაცთა ცხოვრებას.
ჩვენი ვალია, სამართალი გავაჩინოთ მიუდგომელი.
ვისი ხელებიც წმიდაა და
შეუცოდველი —
ჩვენ არ შევრისხავთ,
შეუჭირვებლად განვლოს ცხოვრება.
ხოლო ამ კაცსა,
სისხლიან ხელებს უკან რომ მალავს,
ვის სიავკაცის მოწმენიც ჩვენ ვართ,
სიკვდილის წილ მივაგებთ სიკვდილს.

(ქორო ცეკვავს ორესტეს გარშემო)

პირველი სტასიმი

ქორო

სტროფი პირველი

ღამის უფალო, დედაო ნიქტო,
ამ წუთისოფლის მართლმსაჯულად რომ გიშობივარ,
მოგვავლე თვალი, გავწბილებულვართ ლეტოს ვაჟისგან.
მან დაგვიმალა სულმდაბალი მკვლელი დედისა.
შეიფარა მსჯავრდადებული.
ისმის საგლოვო გალობა ჩვენი,
ჭკუის შემშლელი, მზაფრავი კაცთა.
განწირულის მიმართ გაისმის
ერინიების საგოდებელი, მწუხარე ზრუნი.

ანტისტროფი პირველი

დამიწერა წერა-მწერელმა
ძალმოსილება და ვალი მძიმე,
რომ სიკვდილამდე უნდა ვდიო

მკვლელობის მტვირთველს,
შევაურვო სიკვდილის მერმეც.
ისმის საგლოვო გალობა ჩვენი,
ჭკუის შემშლელი, მზაფრავი კაცთა.
განწირულის მიმართ გაისმის
ერინიების საგოდებელი, მწუხარე ზრუნი.

სტროფი მეორე

მძიმე მხვდა ხვედრი დასაბამიდან,
უკვდავთა შორის არა ჰგიეს ადგილი ჩემი,
წილს ვერ დავიდებ ღმერთთა ტაბლაზე,
საქორწილო თეთრი კაბა თუ სასასლეთა მეჯლისები
უცხოა ჩემთვის.
ჩვენ ვანგრევთ ოჯახს,
სადაც ზვაობს არესის სული,
სადაც იღვრება მოყვასის სისხლი,
ვამხობთ მკვლელთა ყოვლისმძლეობას,
სანამ სისხლი
ჯერაც სველია.

ანტისტროფი მეორე

ზენაართა მაღალ სადგურს განვრიდებივართ,
არ ვერევით
მათს სამსჯავროში.
დიადი ზევსის საკრებულო არ იკარებს კაცთმოძულე
საზიზღარ ჯილაგს.
ჩვენ ვანგრევთ ოჯახს,
სადაც ზვაობს არესის სული,
სადაც იღვრება მოყვასის სისხლი,
ვამხობთ მკვლელთა ყოვლისმძლეობას,
სანამ სისხლი.
ჯერაც სველია.

სტროფი მესამე

ზეცის სირგვლემდე ატყორცნილი კაცთა დიდება
ქვედაეცემა,

შავით მოსილ ზერემხტომთა
ფეხებთან მტვერში.
ყოველ პყრობილს
გავიგდებ ფეხქვეშ,
ავზელ ტალახში,
ვერსად წამივა.

ანტისტროფი მესამე

ტლუა მოკვდავი, მოკვდაობა არ სჯერა მისი,
რომ დაეკრობა თვალთა მისთა შავი ღრუბელი...
ბნელში დანთქმულს ბოროტეულ სახლს
შესძრავს გნიასი.
ყოველ პყრობილს
გავიგდებ ფეხქვეშ,
ავზელ ტალახში,
ვერსად წამივა.

სტროფი მეოთხე

ყველგან მივაგნებთ, დავთრგუნავთ ბოროტს,
არ ვღალატობთ ჩვენს წმიდა საქმეს
შეუვალნი მოკვდავთა მიმართ.
შორს, სიბნელეში გვიძევს ბინა,
მზე ვერ გვწვდება ზეციურ ღმერთთა.
ვერც თვალხილულნი გვჭვრეტენ ვერსაით,
ვერცა თუ ბრმანი.

ანტისტროფი მეოთხე

ვით არ შეძრწუნდეს მოკვდავთაგანი,
ოდეს მოისმენს
ღვთით მოვლენილ საბედისწერო
გალობას ჩემსას?
ძველთა-ძველია ტახტი ჩემი ღირსად საცნობი.
მიწისქვეშეთში
ჰგიეს ჩემი საბრძანებელი.

მესამე ეპიზოდი

(გამოჩნდება ათენა)

ათენა

მე შემომესმა სკამანდროსით კერძო თქვენი ხმა,
ჩემი წილია ეს ჭალ-წყლები და სანახები,
აქაველების მთავრებმა და მთავარსარდლებმა
მე დამისაზღვრეს ბასრი შუბით და მომიბოძეს,
ვითარცა დავლა დიდებული თეზევსის ძეთა,
დამდიდრებული მშვენიერი ხით და ნაყოფით.
სწორედ იქიდან მოვქრიოდი თვალუმალ ფრენით,
ვითა ჰქრის ეტლი ქარიშხლიან ბედაურებით.
და ახლა აგერ, ჩემს ქალაქში უცხო ხალხს ვხედავ,
თუმც არა საშიშთ, სახილველად დია საკვირველთ.
სიდან მოსულხართ სადაურნი, ვინა ხართ, წარსთქვით.
შენ, უცხოელო, ქანდაკს ჩემსას რას მისდგომიხარ.
ვერ შემიცვნიხართ, კაცთა ჯილაგს სულაც არ ჰგავხართ,
თქვენეულ სახის არ უხილავს ღმერთებს აროდეს
არცა ქალღმერთნი ზეციერნი, არცა მოკვდავნი.
მაგრამ მე ამით განქიქება არა მწადს თქვენი,
ჰკუათმყოფელი არ დაშმცრობს სტუმარს ნავსობით.

ქოროს გამძღოლი ქალი

ზევსის ასულო, მოჰკრით გეტყვით, თავს არ შეგაწყენთ,
ჩვენ — უკუნეთის უბედური ქალიშვილები,
ქვესკნელის წყევლა-კრულვიანი არსებანი ვართ.

ათენა

არ ვუწყი თქვენი ზედწოდება, შთამომავლობა.

ქოროს გამძღოლი ქალი

გარნა უწყოდე ბარემ ჩვენი მოვალეობაც.

ათენა

მზადა ვარ სმენად, ყოველივე წვრილად მიამბე.

ქოროს გამძღოლი ქალი

სახლიდან გარეთ ვერეკებით ყოველ მოსისხლეს.

ათენა

მკვლელის ხეტებას უნაპიროს სადა სდებთ სამანს?

ქოროს გამძღოლი ქალი

სადაც არ ჰგიეს არც სალისი, არც ნეტარება.

ათენა

მაგ უცხოელსაც ეგევითარს უქადით ხვედრსა?

ქოროს გამძღოლი ქალი

დიახ, სწორედ მან ხელიწიფა დედისმკვლელობა.

ათენა

ეგების, იგი აიძულა გარდუვალობამ?

ქოროს გამძღოლი ქალი

ვით აიძულა, თუნდაც სახრით, დედის მკვლელობა?

ათენა

მიზეზთაგანი ერთი უკვე თავად მსმენია.

ქოროს გამძღოლი ქალი

ფიცს ვერ დადებდა, არ შეეძლო დაედო ფიცი.

ათენა

თუმც ბრუნდად განსჯი, სწორ-მართალი გგონია თავი.

ქოროს გამძღოლი ქალი

მაუწყე ნათლად, ვიცი სიბრძნით არ ხარ ღარიბი.

ათენა

ვერცა ფიცის ქვეშ დაიმალვის ბოროტმოქმედი.

ქოროს გამძღოლი ქალი

თქვი რაიც გინებს, შენეული ჰქმენ სამართალი.

ათენა

მაშ, მე მომმართავთ განაჩენის გამოსატანად?

ქოროს გამძღოლი ქალი

ვითომ რად არა? ღირსეული ღირსად გვიცვნიხარ.

ათენა

შენ რაღას იტყვი, უცხოელო, ხმა გამოიღე,
სადაური ხარ, რა გვარტომის, რა ფათერაკი
გარდაგხდენია? ბრალდებაზე რისი თქმა ძალგიძს?
ალბათ, ირწმუნე ჩემი კერპის ძალმოსილება,
აქ მოხველ, რათა კერას ჩემსას თაყვანებოდი
და შეწყალება მოითხოვე, ვით იქსიონმა[12].
მაშ, განმიცხადე ყოველივე დაუფარავად.

ორესტე

დიდო ათენა, შენმა სიტყვამ, ზემორეთქმულმა·
ურვის და ჭმუნვის მძიმე ტვირთი უნდა ჩამომხსნას.
ცოდვებისაგან განვწმენდილვარ, განბანილია
ხელები ჩემი, რომლებითაც შენს კერპს ვეხები.
ახლავე მინდა მოგახსენო ამის საბუთიც.
სანამ მოსისხლე სისხლიან ხელს არ ჩამოიბანს
ახალშობილი დეკეულის უბიწო სისხლით,
კანონი მანამ გვაიძულებს მდუმრიად დგომას.
მეც არაერთხელ განვწმენდილვარ სისხლისგან სისხლით
და ნაკურთხი წყლით უცხო კარად გადახიზნული.
მე მოგახსენე, ცოდვისაგან ვით განვწმენდილვარ;
ახლა კი დროა, გვარტომობაც უწყოდე ჩემი:
არგოსელი ვარ, მამაჩემი — აგამემნონი,
იყო სარდალი ნავთგამრიგე, ეს თავად უწყი.
ვისთანაც ერთად ილიონი შენ დააჩოქე.

შინმობრუნებულს მუხანათი ერგო სიკვდილი,
გულღვარძლიანმა მოაკვდინა დედამან ჩემმან,
ბადეთა ქსელში გაახვია მუხანათურად,
აბაზანაში ვერაგულად აუგო წესი.
გამოხდა ხანი, განდევნილი კვლავ შინ მოვბრუნდი
და მოვკალ დედა, არ უარვყოფ ამას სრულებით,
მშობელ მამისთვის აღვასრულე შურისძიება.
თანამზრახველად თანამედგა თავად ლოქსია.
ის დამემუქრა, რომ უმძიმესს დამდებდა სასჯელს,
ბოროტის მოქმედს თუ სანაცვლოს არ მივაგებდი.
ჩემი მართალი, ჩემი ბრუნდი — განსაჯე თავად,
შენ ხარ მსაჯული, თავს დავუკრავ შენს განჩინებას.

ათენა

საჭოჭმანოა საქმე ესე, თავს ვერ გააროთმევს
მოკვდავთაგანი, სამძიმოა დია ჩემთვისაც
მართლად განბჭობა, რადგან საქმე სისხლს შეეხება,
მე გერწმუნები, განწმენდილი მოადექ ტაძარს,
ვით უბოროტო მახვეწარი ყარიბი ვინმე
და თანახმა ვარ შეგივრდომო ჩემს სატახტოში,
მაგრამ ამათაც ხელაღებით ვერ გავაძევებ,
ხელის მოცარვა მეტისმეტად გააბოროტებთ,
გადმოანთხევენ შხამს და ბალღამს მყრალი სახიდან
და დედამიწას დანერწყვავენ ჭირით და სნებით.
მძიმეა ჩემი არჩევანი, მათი დარჩენაც
მძიმეა ჩემთვის, განტევებაც — აგრეთვე მძიმე.
მაგრამ რაკიღა ეს საკითხი თათბირს მოითხოვს,
რადგან ახლოით სასიკვდილო ბრალდებას განვჩხრეკთ,
ვიწვევ სამსჯავროს სამუდამო კანონისათვის.
უხმეთ მოწმეებს, მოიშველეთ მტკიცე საბუთი,
თან ფიცი-მტკიცით განამტკიცეთ თქვენი სიმართლე.
მიბრძანებია, ღირსეული მოქალაქენი
საბჭოს წარუდგნენ, და მართალი ქნან სამართალი,
დაიცვან ფიცი, რაც სწორია, არ გაამრუდონ.

(ათენა გადის)

მეორე სტასიმი

ქორო

სტროფი პირველი

მალე ახლები წარხოცავენ
ძველების ადათს, თუ დედისმკვლელმა
გაიმარჯვა, მსგავს საქმეებს ხელიწიფებს
ყოველი კაცი.
დღეის იქით გაუმრავლდება ჭირი და ურვა
შვილებისაგან უბედურ მშობლებს.

ანტისტროფი პირველი

დღეის იქით ცოდვილ მოკვდავს
არავინ დასჯის,
ითარეშებს მკვლელობა ყველგან.
რაც უნდა ვნება
მიაყენოს ბოროტმა კეთილს,
თანაგრძნობას, თავის დახსნას ეძიებს იგი.
გარნა უსისხლოდ არაოდეს არ მოშუშდება დაჭრილის
წყლული.

სტროფი მეორე

ამოიძახებს აწ ყოველი
მძიმე ხვედრით შეურვებული
მწუხარე სიტყვებს: ვაჰ, მსაჯულებავ,
ერინიების ძლიერო ტახტო, მარქვი, სადა ხარ!
ესრეთ იზრახვენ მამა-დედანი,
გატანჯულნი შვილებისაგან
ვიდრე მოდგება სახლის ღობეზე მსაჯული დიკე.

ანტისტროფი მეორე

არრა არს ზოგჯერ შიშზე უმეტეს —
ის ჰგიეს ჩვენში —
ზედამხედველად ჩვენი სულისა.
შიში გვკარნახობს გონიერებას უბედურების
ასაცილებლად.

იქ, სად გულებით
არ დააქვთ შიში,
რა ქალაქი ან მოქალაქე განადიდებს სათნო სამართალს.

სტროფი მესამე

ნურც ანარქიას გაამართლებ,
ნურც ტირანიას.
ღვთაებრივია ზომიერი ძალაუფლება.
რაც უზომოა — არა მყარია.
ჭეშმარიტად
უღმერთობა შობს თავხედობას.
მხოლოდ ჯანსაღი სულიდან მოსჩქეფს
ყოველი სიკეთე, გაუხვებულად.

ანტისტროფი მესამე

აწ ამას გეტყვი,
ეთაყვანე სიმართლის ბომონს,
გამოსარჩენმა არ გიბიძგოს მის გასათელად.
თორემ სასჯელი არ აგცდება,
ბედისწერა ყოველივეს დაუდებს სამანს.
დედავ, უწყოდე
დედაშვილობა,
მასპინძელო,
უწყოდე
სტუმართმასპინძლობა.

სტროფი მეოთხე

ვისაც სიკეთე ბუნებით მოსდგამს,
იქნება ხანგრძლივ სვებედნიერი,
არ შეაჭირვებს აროდეს ურვა.
ვინც უსამართლოდ მომხვეჭელია,
ვისი ხომალდიც დატვირთულია ნაყაჩაღარით,
დაჰბერავს ქარი, დაშლის ანძას,
ყველა მოგებულს წარაგებს იგი.

ამაოდ შეჰბღავლებს ღმერთებს
ზღვის ფსკერისკენ დაქანებული;
გულით ამაყს, ვისაც ჰგონია,
დაიმონებს ბორგნეულ ტალღებს —
დაჰხარხარებს თავზე დემონი.
კლდეს შეალეწავს ძვირფასეულს,
გაჰფანტავს ზღვაში წერა-მწერელი,
დაუტირებლად დაფლავს ფსკერში ამაყ მესაჭეს.

მეოთხე ეპიზოდი

(შემოდის ათენა მაცნისა და მსაჯულთა თანხლებით)

ა თ ე ნ ა

დაიწყე, მაცნევ, ბორგნეული დავჯარე ჯარი!
მიმართე ცისკენ ტირსენიის მძლავრი საყვირი.
ჩაჰბერე ფიცხლავ მთელი ძალით, ხალხს გააგონე
საჭირბოროტო, საგანგაშოდ დაძრული სმები.
დაე, გაჩუმდეს უხუცესთა კრებული ახლა,
მთელი ქალაქი, მთელი ხალხი, და განაჩენი
ისმინონ ჩემი, რაც ოდითგან განჩინებულა.
ჰქმენით მართალი სამართალი, დაბრძანდით ბჭობად.
(შემოდის აპოლონი)

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ღ ო ლ ი ქ ა ლ ი

დიდო აპოლონ, შენ იუფლე საუფლო შენი,
ჩვენს საქმეებთან რა ხელი გაქვს, აბა მიბრძანე.

ა პ ო ლ ო ნ ი

მოწმედ მოვსულვარ სამსჯავროზე, ეგ ბრალდებული —
მხვეწარი ჩემი, შეეფარა ჩემს წმიდა ტაძარს;
განვასპეტაკე სისხლისაგან შეცოდებული
და მასთან მოველ მოსამართლედ, რადგან მიზეზი

დედისმკვლელობის მე გახლავარ.
(ათენას)
დაიწყე ბჭობა.
შენ უკვე უწყი ამა საქმის სწორი და ბრუნდი.

ა თ ე ნ ა

(ერინიებს)

თქვენ გელოდებით, სასამართლო შეუდგეს საქმეს,
პირველი სიტყვა წესისამებრ ბრძანოს მოსარჩლემ,
სინდისის ხმობით არნაჭორად წართქვას ყოველი.

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ღ ო ლ ი ქ ა ლ ი

აქ მრავლადა ვართ, მაგრამ სიტყვას არ გაჭამრავლებთ.
(ორესტეს)
ჩაგეკითხებით რიგრიგობით, შენ უპასუხებ.

მ ე ო რ ე ე რ ი ნ ი ა

ჯერ ეს გვითხარი, მართლა მოჰკალ მშობელი დედა?

ო რ ე ს ტ ე

დიახ, მოვკალი. არ უარვყოფ. ეს სიმართლეა.

მ ე ს ა მ ე ე რ ი ნ ი ა

სამი მთელიდან ერთი ქულა დაჰკარგე უკვე.

ო რ ე ს ტ ე

მაგით ვერ გამტეხ, ვერც ქადილით დამაკლებ რასმე.

მ ე ო თ ხ ე ე რ ი ნ ი ა

ახლა იმაზე გვიპასუხე, თუ ვითარ მოჰკალ.

ო რ ე ს ტ ე

გეტყვით, ორპირი სატევარი ვუმარჯვე ყელში.

მ ე ხ უ თ ე ე რ ი ნ ი ა

ვინ შთაგაგონა, ვინ გიბრძანა მკვლელობა მძიმე?

ორესტე

მისანმა ღმერთმა, აგერ, თავად დამემოწმება.

მეექვსე ერინია

როგორ თუ, ღმერთმა გაიძულა დედის მკვლელობა?

ორესტე

მან, დასტურ, ღმერთმა, სამდურავი არა მაქვს ბედთან.

მეშვიდე ერინია

აზრებს შეგიცვლის განაჩენი ალბათ სულ მალე.

ორესტე

მე მიმფარველებს სულეთიდან მამის აჩრდილი.

მერვე ერინია

დედისა დამკვლელს მკვდრის იმედი გშთენია ნუთუ.

ორესტე

შელახულია დედაჩემი ორგზის სიბილწით.

მეცხრე ერინია

როგორ თუ ორგზის, მოახსენე მართლმსაჯულებას.

ორესტე

მან ერთი დაკვრით ქმარიც მოჰკლა და მამაჩემიც.

მეათე ერინია

გარნა განწმინდა ის სიკვდილმა, შენ კი ცოცხალ ხარ.

ორესტე

სანამ იგიცა ცოცხალ იყო, რად არ დევნიდით?

მეთერთმეტე ერინია

მან მოჰკლა ქმარი, უცხო სისხლი დაღვარა მხოლოდ.

ორესტე

მშობლიურია ნუთუ სისხლი დედაჩემისა?

მეთორმეტე ერინია

დედის სხეულში ჩასახულხარ, მკვლელო, ბოროტო,
დაბადებული დამბადებელს ვითარ უარყოფ.

ორესტე

შენ დაამტკიცე, საცნაურყავ, დიდო აპოლონ,
სამართლიანად მოვაკვდინე თუ არა დედა.
რაც მოხდა, მოხდა, სიმართლეა და არ უარვყოფ,
მაგრამ სიმართლე სათნოება არის თუ არა
თავად განსაჯე, თავს დავუკრავ განაჩენს შენსას.

აპოლონი

ათენას კრებულს განვუცხადებ ამ სამსჯავროზე,
მართალ არს მკვლელი, მე, მისანი, არ გეცრუებით.
მანტიურ ტახტზე არასოდეს არ მიმისნია
არც ქალაქისთვის, არც კაცისთვის, არცა ქალისთვის,
რომ არ მჭონოდა ოლიმპიური ზევსის დასტური.
ირწმუნეთ თქვენაც ძალი მისი განგებიანი
და უზეშთაეს განჩინებას მისდიეთ მისას,
ფიცზე უფრორე უმტკიცეა ნება ზევსისა.

ქოროს გამძღოლი ქალი

ზევსისმიერი იყო ნუთუ მისნობა იგი,
რომ მამისათვის მას, ორესტეს, ეძია შური,
ხოლო პატივი არ დაედო მშობელ დედისთვის?

აპოლონი

სულ სხვა საქმეა, ოდეს კვდება კეთილშობილი,
ზევსის რჩეული ვაჟკაცი, გვირგვინოსანი,
თან ომში ხმალი კი არა ჰკლავს, არც ამაძონის
სწრაფი ისარი გულს ესობა — შინ ჰკლავს დიაცი.
ახლა ისმინე შენ, პალადა, ისმინოს ყველამ,
ვისაც სამართლის განჩინება ხელეწიფების.

ომგადახდილი შინ მობრუნდა ოდეს ვაჟკაცი
გამარჯვებული, შეეგება ალერსით ცოლი,
აბაზანაში შეიყვანა და მიჩიგდანი
გადააფარა — სასიკვდილოდ დაჰკრა მახვილი.
აჰა, გიამბეთ ხვედრი მძიმე, ვით აღესრულა
კეთილშობილი კაცთაგანი, ხომალდთა მწყემსი.
ამით იმ ქალზეც მოგახსენებთ. აწ, მართლმსაჯულნო,
სამართლიანი განაჩინოთ ხამს განაჩენი.

ქოროს გამძღოლი ქალი

მამის პატივის აღსადგენად ზევსს იშველიებ,
რომელმან კრონოსს, მოხუც მამას დასდო ბორკილი,
ამით შენ თვითონ აბათილებ შენივ რწმუნებას.
გთხოვთ, დამიმოწმოთ მართლმსაჯულნო, რომ ეს ასეა.

აპოლონი

ოჰ, საძულველო ურჩხულებო, ღვთით შერისხულნო!
ბორკილის ახსნა ხომ სრულიად იოლი გახლავთ,
ამისთვის რა არ შეიძლება იღონოს კაცმა.
მხოლოდრე რაჟამს კაცის სისხლი მტვერს შეერევა,
ვითარ აღდგება სისხლი იგი და განკაცდება!
ეგევითარი ჯადოსნობის თვით მამაღმერთსაც
არ შესწევს ძალი, თუმც კი ძალუძს აღზევებული
ქვედაანარცხოს, აღაზევოს ქვედამხობილი.

ქოროს გამძღოლი ქალი

ვითარ გწადია შეიწყალო და გაამართლო,
ვინაც დასთხია დედის სისხლი დედამიწაზე,
ვით ეცხოვრება აწ არგოსში, მშობლიურ სახლში?
ვითარ გაბედავს მიეახლოს სამსხვერპლო ბომონს,
ნაკურთხი წყალი ფრატერებმა[13] ვით დააღირსონ?

აპოლონი

მსურს ამისთვისაც მოგახსენოთ, ყურს მომაპყრობდეთ,
იგი, რომელსაც დედად ხმობენ, სულაც არ გახლავთ
შვილის გამჩენი, მამრის თესლსა აღვივებს მხოლოდ.

ნაყოფს შობს კაცი, ხოლო ქალი, ვით მასპინძელი
ინახავს სტუმრის მობოძებულ ძვირფას საჩუქარს,
აი, საბუთი უტყუარი ჭეშმარიტების.
ზოგჯერ უდედოდ აჩენს მამა, მაგალითადრე,
აგერ, ათენა, ოლიმპიელ ზევსის ასული,
იგი დიაცის ბნელ საშოში არ ჩასახულა,
გარნა რომელ ქალს უშობიეს მსგავსი სიტურფე?
რაც ძალი შემწევს არ დავზოგავ შენთვის, პალადა,
და განვამტკიცებ ქალაქს შენსას და უშქარ ლაშქარს.
მე წარმოვგზავნე აქ ორესტე, შენს სავანეში,
ის გიერთგულებს, დედუფალო, სამარადჟამოდ
იქნება შენი ღირსეული თანამდგომელი.
არ დაირღვევა შენდა მიმართ წმიდა კავშირი,
გადაეცემა სიყვარული მოდგმიდან მოდგმას.

ათენა

სიტყვა საკმაოდ წარმოითქვა. მიბრძანებია
აწ კენჭი ჰყაროთ, ყოველივე ასწონ-დასწონონ.

ქოროს გამძღოლი ქალი

მორჩა შეჯიბრი, გაიტყორცნა ყველა ისარი.
ახლა კი დროა მოვუსმინოთ შეჯიბრის შედეგს.

ათენა

(აპოლონსა და ორესტეს)

რა ვიღონიო, ვით გავექცე ყვედრებას თქვენსას.

ქოროს გამძღოლი ქალი

ყოველი თქმული გავიგონე, აწ წილი ჰყაროთ,
გულისთქმა ჰყავით, უცხოელნო, ფიცის დასტურით.

ათენა

შეიტყვეთ ჩემი განაჩენი, ატიკის ხალხო,
ვინც აქ პირველად მოიხილავთ სისხლიან საქმეთ,
დე, ამ სამსჯავროს განაჩენი აწ და მარადის

მტკიცე კანონად დაეწესოს ეგევსის[14] მოდგმას,
ამაძონებმა აქ ოდესმე დასცეს კარავი,
როდესაც თეზევსს[15] გაუმართეს ფიცხელი ომი,
მათ აქ აღმართეს დიდებული ახალქალაქი,
ძველის ადგილას უახლესი დადგეს გოდოლი.
არესს მიუძღვნეს ეს მაღლობი, სახელად „პაგი“,
სწორედ აქედან წარმოსდგება „არეოპაგი“
დე, ამ ალაგის მოშიშება ჰქონდეთ ნიადაგ,
რომ იმეუფოს სამართალმა და სათნოებამ,
მოქალაქეებს აბარია კანონი წმიდა,
წყაროს ჰგავს იგი, სიბინძურე თუ შეერია,
შეიმღვრევა და წმიდა სითხედ ველარ ვიგემებთ.
არც ანარქია მირჩევია, არც ტირანია
ჩვენი ქვეყნისთვის, რჩევა ჩემი ესეთი გახლავთ.
არც მოშიშება შემოაკლდეს ჩვენს სახელმწიფოს,
მკვლელია ყველა ღვთაებრივი შიშის გარეშე.
ციხე-გოდოლი სიმართლისა ესევითარი,
სხვაგან სადამე არც ერთ ქალაქს, არც ერთ ქვეყანას,
არც ერთ ხალხთაგანს ცის ქვეშეთში არ აბადია,
არც სკვითიაში, არც შორეულ პელოპთა მხარეს.
სამსჯავრო ესე, საკრებულო ჩემგან ხმობილი,
მიუდგომელი და მრისხანე, აღმართულია
როგორც ფხიზელი საგუშაგო მძინართა ზედა.
ასეთი წესი დავუდგინე ჩემეულ ქალაქს
სამარადჟამოდ. ჰე, მსაჯულნო, ახლა კი დროა
გამოიტანოთ განაჩენი სინდისის ხმობით.
ფიცით შეკრული, ჰა, სათქმელი გასრულდა ჩემი.

ქოროს გამძღოლი ქალი

არც ჩვენი რჩევა არ დააგდოთ უყურადღებოდ,
მეტად საშიში სტუმრები ვართ თქვენი ქვეყნისა.

ა პ ო ლ ო ნ ი

თქვენც ყურად იღეთ განაჩენი ზევსისეული,
პატივისცემა იქონიეთ და მოშიშება.

ქოროს გამძღოლი ქალი

ამ სისხლიანი საქმისაგან გვერდზე გადექი,
ნუ მოაყივნებ ორაკულის წმიდა მისნობას.

ა პ ო ლ ო ნ ი

ნუთუ შენ ფიქრობ, მამაჩემმა შესცოდა მაშინ,
ოდეს განწმინდა იქსიონი პირველ სისხლისგან?

ქოროს გამძღოლი ქალი

ერთხელ მოირა შენ აცდუნე ფერეტის[16] სახლში,
როს აიძულე უკვდავეყო მოკვდავთაგანი.

ა პ ო ლ ო ნ ი

უსამართლობად მიგაჩნია მას თანავუგრძნოთ,
ვინაც პატივს გვდებს, ამავე დროს მოითხოვს შველას?

ქოროს გამძღოლი ქალი

შენ დაარღვიე ძველ ღმერთების ნაანდერძევი,
ნუნუას წვენით გააბრუე ქალღმერთთა დასი.

ა პ ო ლ ო ნ ი

ნურას მაყვედრი, სამართალი ჩემს მხარეზეა,
ვერას დამაკლებს შხამიანი სიტყვები შენი.

ქოროს გამძღოლი ქალი

თუ სამართალი ჩვენეული ვერ გავაჩინეთ,
მაშინ იკითხე, რისხვის ზვავი მოსრავს ქვეყანას.

ა პ ო ლ ო ნ ი

არცა ძველ ღმერთთა, არც ახალთა მაღალი დასი,
არ დაგდებს პატივს, გამარჯვება ჩემი ხვედრია.

ქოროს გამძღოლი ქალი

ჭაბუკი ღმერთი ბებრუხანას გათელვას ლამობ,
მაგრამ დამაცა, მოვისმინო ჯერ განაჩენი,
მერმე გადაწყვეტ, შევაურავებ ქალაქს თუ არა.

ათენა

ახლა კი დროა, სასამართლომ შეწყვიტოს ბჭობა,
მსურის, ორესტეს სასარგებლოდ ჩავაგდო კენჭი.
დედის მუცლიდან არ ვშობილვარ და მამაკაცი
ქალს მირჩევნია, თუმც არასდროს არ ვეულლები,
მაინც მას ველტვი მამაღმერთის მთაყვანებელი.
ხვედრს იმ ქალისას არასოდეს გავიზიარებ,
ვინაც მეუღლე მოაკვდინა — ოჯახის ბურჯი.
მხოლოდ ორესტე გაიმარჯვებს, თუმცა თანაბრად
გაიყო ხმები.

(აგდებს კენჭს)

მსაჯულებმა დაუყოვნებლივ
ბნელი ურნიდან ამოთვალონ დროა კენჭები.

ორესტე

აპოლონ ფებოს, რას მომისჯის ეს განაჩენი?

ქოროს გამძღოლი ქალი

ო, ნიქტო, ჩემო შავო დედავ, ხედავ, რა ხდება?

ორესტე

რა გარდამიწყდა, მზისა ცქერა თუ სახრჩობელა?

ქოროს გამძღოლი ქალი

ჩვენც რაღა გველის, პატივდება თუ განსახლება?

აპოლონი

დათვალეთ ხმები, მართლმსაჯულნო, გულდადინჯებით,
მოუხმეთ ოდენ სიმართლეს და პატიოსნებას.
ერთი ხმით ნაკლულ — მოასწავებს უბედურებას.
ერთი ხმით მეტი — გარდაჩენას ძველი მოდგმისა.

ათენა

ორესტე, აჰა, გამარჯვება შენს მხარეზეა,
ხმები თანაბრად განაწილდა ორივე ყუთში.

ორესტე

ოო, პალადა, დედუფალო, მხსნელო სახლისა,
კვლავ დამაფუძნე მე, ლტოლვილი, მშობელ მიწაზე!
ამიერიდან ელინები წართქვამენ ესრეთ:
ეზიარაო არგოსელი მწირი სამშობლოს,
პატივმოსილი პალადის და ლოქსიის ნებით,
მოევლინაო მამაღმერთი მესამე მხსნელად,
რომელმან მამას აღუდგინა პატივ-ღირსება;
დაიცვა შვილი ბოროტ დედის მოსარჩლეთაგან,
მე კი ფიცსა ვდებ, ვუერთგულებ სამარადჟამოდ
ხალხსა დიდებულს და წილხვედრილ ქვეყანას შენსას.
ახლა კი დროა მივაშურო მშობლიურ სახლ-კარს.
მივდივარ მტკიცე შეპირებით, რომ არგოსელი
აქ არასოდეს ფეხს არ დადგამს სმალამოწვდილი.
არა და მაშინ, თუნდ საფლავში ვიქნე მდებარე,
თუ რომელიმე ჩვენთაგანი ამ ფიცს დაარღვევს,
თავზე დავატეხ მრისხანებას, ჟამთა სიავეს,
დავუმეგზურებ ფათერაკებს და უგზოობას
ჭირს გავუმრავლებ მოღალატეს, ვანანებ მწარედ.
ხოლო ვინც ამ ფიცს განამტკიცებს და პატივს დასდებს
პალადას ქალაქს, უერთგულებს, დაიცავს შუბით,
არ მოაკლდება პატივი და წყალობა ჩემი.
მშვიდობით, ჩემო დედუფალო, კეთილო ხალხო.
გამედგრებულნი მტერთა ზედა მენახეთ მარად.
არ მოგკლებოდეთ გამარჯვება, ხელშუბოსანნო.

(ორესტე და აპოლონი გადიან)

ქორო

პირველი კომოსი

სტროფი პირველი

ჭაბუკნო ღმერთნო, თქვენ გათელეთ ძველი ადათი,
ვაგლახ, ხელიდან გამოგშვლიჯეთ ძალმოსილება!
ვაი, ბეჩავო ჩემო თავო!
შხამს გადმოვანთხევ,

იავარვყოფ აქაურობას.
ჩამოსცვივიან ფოთოლნი ხეთა.
ვერ ინაყოფებს ხორციელი.
ხორცს შემოალპობს ძვლებზე
სულდგმულთ სნეულებანი.
რა ვიღონო? ვვალალებ მხოლოდ,
ვაი, ბედკრულნო,
ვაგლახ, ვაი;
ბნელი ღამის
უბედურო ქალაშავებო!

ა თ ე ნ ა

ყურს მომაპყროდეთ, გულს ვარამი ნუ დაგიმძიმებთ,
არცა პატივი მოგკლებიათ, არც დამცროდილხართ.
ჩვენ ვყარეთ წილი, ხმები ორად გაიყო მხოლოდ
და, ამავე დროს, ზევსის ნებაც გარდმოგვევლინა,
აღსრულდა მისი ბრძანებული, მისივ წყალობით
დღეს კირთებისგან ტვირთშეხსნილი არის ორესტე.
თქვენც ამ ქვეყანას შურისგებით ნუ ემუქრებით,
ნუღა დააზროთ დედამიწას, ყანებს, ველ-მინდვრებს,
ნუ გადანერწყვავთ დემონიურ შხამით და სნებით,
ნურც კაცთა სარჩო-საბადებელს გაავერანებთ.
მეც, მადლიერი, გულმოწყალე დავშთები თქვენდა.
ჩემს საუფლოში მშვენიერი დაიდეთ ვანი.
ყოველ პალატში დაიგულეთ კვერთხი და ტახტი,
გეთაყვანებათ მოკრძალებით დაბა-ქალაქნი.

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ღ ო ლ ი ქ ა ლ ი

ჭაბუკნო ღმერთნო, თქვენ გათელეთ ძველი ადათი,
ვაგლახ, ხელიდან გამოშგლიჯეთ ძალმოსილება.
ვაი, ბეჩავო ჩემო თავო!
შხამს გადმოვათხევ,
იავარვყოფ აქაურობას.
ჩამოსცვივიან ფოთოლნი ხეთა,
ვერ ინაყოფებს ხორციელი.

ხორცს შემოალპობს ძვლებზე
სულდგმულთ სნეულებანი.
რა ვიღონო? ვვალალებ მხოლოდ.
ვაი, ბედკრულნო,
ვაგლახ, ვაი,
ბნელი ღამის
უბედურო ქალაშავებო!

ა თ ე ნ ა

არ ხელგვიყვიხართ, ქალღმერთებო, ტყუილუბრალოდ
ცოფსა და რისხვას ნუ დაატეხთ მოკვდავთა მიწას.
მთაყვანებელი ვარ ზევსისა ასული მისი,
მე ვუწყი მხოლოდ გასაღები ღმერთთა სასახლის,
სადაც გულდაგულ ინახება მეხმტეხი ელვა;
ნუ აღასრულებთ თქვენს განზრახულს, ენდეთ ჩემს
სიტყვებს.

ტყუილუბრალოდ ნუ მოუტანთ ზიანს ქვეყანას,
არ გამოიღებს კეთილ ნაყოფს ბოროტი თესლი.

(ქოროს გამძღოლ ქალს)

უბრძანე, უკან ჩააბრუნონ ტალღა რისხვისა —
დაშთები ჩემად მახლობელად და სახლეულად.
ყოველ სამკალში პირველ თავთავს შენ შეგწირავენ,
შვილიერებას, ქორწინებას შემოგვევედრიან
ტურფა ქალ-ვაჟნი, თუ სასმენელთ მომაპყრობ შენთა.

ქ ო რ ო

სტროფი მეორე

ვაი, ბედკრულო, ბებერო თავო!
ბარემ მიწამ დამიყოს პირი,
ვაგლახ, ვაი!
გამწარებული წრიალებს სული,
ვაგლახ, ვაგლახ!
ტკივილის ჭვალი მივლის ტანში,
ვივსები ტანჯვით.
დედაო ღამევ, ვაგლახ, ღმერთებმა
რიოშობით მოაყივნეს დიდება ჩემი!

ათენა

უხნესი ხარ და — მოგიტევებ მაგ განცოფებას,
ჩემზე უფროსი ხარ და, ალბათ, ჩემზე უბრძნესიც,
გარნა ჩემთვისაც ზევსს გონება არ დაუკლია.
რაჟამსაც წახვალთ, დაივანებთ უცხო მიწაზე,
მოგენატრებათ ვანი ჩემი — გიმისნებთ ამას.
დადგება ჟამი გაზაფხულის, აღორძინდება
ქვეყანა ესე, მაშინ შენაც, ჩვენი სტუმარი
ზეამაღლდები ერეხთევსის[17] საკარო ტახტზე,
სადაც ქალ-ვაჟთა ამალანი ისე შეგენობენ,
რომ სხვა მხარეში ვერსად ჰპოვონ მათი ბადალი.
სიკეთისათვის მიეზღვება ყველას სიკეთით,
დია უხვია ღვთისმოყვარე ქვეყანა ჩვენი.

ქოროს გამძღოლი ქალი

ანტისტროფი მეორე

ვაი, ბედკრულო ბებერო თავო!
ბარემ მიწამ დამიყოს პირი,
ვაგლახ, მე, ვაი!
გამწარებული წრიალებს სული,
ვაგლახ, ვაგლახ!
ტკივილის ჭვალი მივლის ტანში,
ვივსები ტანჯვით.
დედაო ღამევ, ვაგლახ, ღმერთებმა
რიოშობით მოაყივნეს დიდება ჩემი!

ათენა

მწადიან გული მოგიბრუნო კეთილი სიტყვით,
არ გათქმევინებ — უმრწემესმა ქალღმერთთაგანმა
და ამა ქვეყნის მოკვდავებმა ძველი ქალღმერთი
დაუპურებლად, უმასპინძლოდ გამისტუმრაო.
თუ გწამს პეითო, გონივრული რწმენის ქალწული,
იწამებ მაშინ ჩემს სიტყვებსაც, ალაგმავ რისხვას.
გაგვეხარდება თუ დარჩები, თუ არ დარჩები,

შენს მრისხანებას ნუ დაატეხ ჩვენს ქალაქს მაინც,
ნუ შეაურვებ ავბედობით ხალხსა და ლაშქარს,
თავის მიწა-წყალს საბრძანებლად რომ გთავაზობენ,
პატივისცემას, თაყვანებას რომ გპირდებიან.

ქოროს გამძღოლი ქალი

დიდო ათენა, სად ვეძიოთ აქ საბრძანისი?

ათენა

ამოირჩიეთ, სადაც გნებავთ, მყუდრო სავანე.

ქოროს გამძღოლი ქალი

რა მეკისრება აღსრულებად, თუ აქ დავრჩები?

ათენა

ოდენ სიკეთე გაუხვდება შენის დასტურით.

ქოროს გამძღოლი ქალი

შენ გვიდასტურებ ეგევითარ ძალმოსილებას?

ათენა

ვინც პატივს დაგვდებს, არ მოვაკლებთ პატივდიდებას.

ქოროს გამძღოლი ქალი

სამარადჟამოდ განამტკიცებ მაგ შეპირებას?

ათენა

ასე იქნება, ჩემმიერი სიტყვა საქმეა.

ქოროს გამძღოლი ქალი

მილბება გული, ბორგნეული მიცხრება სული.

ათენა

გაგიმრავლდება მეგობრები ჩვენს მიწა-წყალზე.

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ღ ო ლ ი ქ ა ლ ი

რით ვასახელო მხარე შენი — ესეც მიბრძანე.

ა თ ე ნ ა

გამარჯვებულიმც დამენახე სიკეთის ქმნაში!
დე, მიწა იყოს ხვავრიელი, ზღვა ზომიერი,
ზეცამ მანანა ჩამოჰყაროს მაცოცხლებელი,
მზემან და ჩრდილმან განაზავოს სიცხე-სიგრილე,
ჩამოიბერტყოს მიწამ კალთა ნაყოფით სავსე,
გამრავლდეს მროწლე, იღვრებოდეს სიკეთის მადლი
საშოში თესლი არ გაცუდდეს, მხსნელი მოდგმისა,
არ გაიხაროს მხოლოდენ ბოროტმა თესლმა,
რომლისგან შენობს მზვაობარი, ცრუ და რიოში,
გამოიმარგლოს ძირძურისგან ხასხასა ყანა.
ეს იყოს შენი საზრუნავი, სხვა დანარჩენზე,
ომზე, ქალაქის თავდაცვაზე თავად ვიზრუნებ,
რომ გამარჯვებით იხარებდეს ქვეყანა ესე

სტროფი პირველი

დავეფუძნები პალადას სახლსა,
ქალაქს შენსას არ შევაურვებ,
მის ბრჭეებს იცავს დიდი ზევსი
და თვით არესი,
ვითარცა ბომონს ელინურ ღმერთთა,
ვლოცულობ
ოდენ სიკეთისათვის.
ჩქეფდეს სიცოცხლე, ნაყოფიერი
დაიბერტყოს მიწამ კალთები
ცხოველი მზის ქვეშ.

ა თ ე ნ ა

მოქალაქეთა სასიკეთოდ
აქ იცხოვრებენ
შურისგების მკაცრი ქალღმერთნი.
ამიერიდან

მათ განარიგონ კაცთა საქმენი.
დღეის იქით ვერ იაზროს შემცოდებელმა,
სად ან როდის
წამოეწევა ზურგში ისარი.
მოეკითხება შვილთა შვილებს
მშობლების ცოდვა, განწირულთა
შემზარავ ბღავილს
უმალ დაარღვევს მდუმარება მარადიული.

ქ ო რ ო

ანტისტროფი პირველი

ნუ დააზრობენ
ხეხილოვან ბაღებს ქარები,
ნუ დახუჭავენ ღია თვალებს
მინდვრის ყვავილნი.
ნუ გაუჩნდება ნაყოფს ჭირი.
გამრავლდეს ფარა,
ტყუპად შობოს
ნერბმა ბატკანი,
საბადოებმა დაჰბადონ ოქრო,
ღვთით ბოძებული.

ა თ ე ნ ა

თქვენ, ჩემი ქვეყნის მოქალაქენო,
გაიგონეთ, რაიცა ითქვა?
მეუფებენ ერინიები
ქვესკნელთა და ზესკნელთა ზედა,
საცნაურყოფენ მოკვდავთა საქმეთ,
მათ ლოცვას
მოაქვს სიხარული
ან მწუხარება
და დღეები ჩამოქუფრული.

ქ ო რ ო

სტროფი მეორე

შეწყდეს სიკვდილი უასაკოთა ამიერიდან!

დაებედოთ ლამაზ ასულებს
ვაჟებთან ხვევნა-სიხარული,
ო, მოირებო,
დანო ჩემნო სისხლისმიერნო,
კანონთა მცველნო,
ყველა სახლის დიდნო სტუმარნო,
ყოველ საქმის თანაზიარნო,
ურჩეულესნო ღმერთთა შორის —
თქვენ გეაჯებით!

ათენა

დია მახარებს ჩვენს ქალაქზე მოწევნილი
ქალღმერთების
გულმოწყალება, ვესათნოები პეითოს თვალებს —
მან მისცა ძალა ენას ჩემსას,
რომ მაგარი რბილად ექცია.
უფრო კი ზევსი მომეშველა, მრჩეველი ჩემი.
დე, დღეის იქით
სიკეთეში გავეჯიბროთ ყველანი ერთურთს.

ქორო

ანტისტროფი მეორე

ვლოცულობ მისთვის,
რომ ძმათა სისხლით არ დალბეს მიწა.
არ დასტყდომოდეს ხალხს სიცოფე,
მოსისხლეობა,
ჭირი და ურვა.
ვლოცულობ მისთვის,
დაე, ერთმანეთს შეეუღლონ სიყვარული და სიძულვილი
სიკეთის შობად
და წარუვალ ნუგეშინად ამ წარმავალ წუთისოფელში.

ათენა

ვინა თქვა,
თითქოს კეთილი სიტყვა
გზას ვერ გაიგნებს სიკეთისაკენ?
ეგ საშინელი არსებანი
დღეს სასიკეთოდ მოვლენიათ მოქალაქეებს.
სათნო ქალღმერთნო,
დე, სწყალობდეთ
ჩემი ქვეყნის გულმართალ მკვიდრთა.
დე, სიმართლეს მსახურებდეთ
უკუნითი უკუნისამდე.

ქორო

სტროფი მესამე

განიხარებდეთ, განიხარებდეთ,
დავლათიანი ატიკის მკვიდრნო!
თქვენ თაყვანს სცემთ ზევსის სალოცავს,
თქვენ ბრძენი ხართ,
უყვარხართ ქალწულს,
თქვენ უყვარხართ ქალწულ პალადას,
თქვენ უყვარხართ მამაზეციერს.

ათენა

თქვენც გიხაროდეთ! თავად ვზრუნავ
თქვენს სავანეზე.
ცეცხლფარეში გაგიძღვება ღვთიური ცეცხლით.
დე, ამ ნათელმა მიწის წკვარამში
დანთქას ყოველი —
რიოში, ბრუნდი.
მხოლოდ ქალაქის სათნოებას
მოეფინოს იმედის შუქი.
კრანაოსის ზრდილო შვილებო,
თქვენ გააცილეთ ჩვენი სტუმრები.
დე, გაუმრავლდეთ სიკეთენი
ჩვენს მოქალაქეთ.

ქორო

განიხარებდეთ, კვლავ ვიძახი, განიხარებდეთ,
სრულო ქვეყანავ, ღვთაებანო და მოკვდავებო,

ქალაქის მკვიდრნო, ღირსეულად რომ მიმასპინძლეთ,
წაღმართად ივლით დღეის იქით მრავალჟამიერ!

ექსოდოსი

ათენა

მადლობელი ვარ მაგ ლოცვისთვის, მაგ სიტყვებისთვის;
აწ გაგაცილებთ ჩირაღდნებით, მეცეცხლურებით
ქვეყნის წიაღში, სად საუფლო ვანია თქვენი.
გეახლებიან მოახლენი, რომელნიც კრძალვით
მოეპყრობიან ჩემს სალოცავს, თან გამომყვება
თეზევსის თვალი — ღირსეული ქალაქის დასი —
ტურფა ქალ-რძალნი, ყმაწვილკაცნი და უხუცესნი.
(მიმართავს მსახურ ქალთ, რომელნიც გამოდიან ტაძრიდან)
თქვენ გამოეწყვეთ ვარდისფერად ლამაზ კაბებში,
დე, დამამშვენეთ, დე, იფეთქოს ცეცხლის ალებმა,
დე, ჩვენი ახალმოსახლენი ამიერიდან
კეთილზნეობდნენ უკუნითი უკუნისამდე.
(გამოდის გამცილებელთ ქორო, იწყება საზეიმო სვლა)

მსვლელობის მონაწილენი

სტროფი პირველი

შინ მიგაცილებთ, უდიადესნო,
ბნელი ნიქტოს უნაყოფო ნაშიერებო.
ვიმღეროთ და ვამღეროთ ყველა!

ანტისტროფი პირველი

მიწისქვეშეთის საუფლოში, თქვენს სავანეში,
წარმოგიგზავნით ძვირფას საწირავს.
ვიმღეროთ და ვამღეროთ ყველა!

სტროფი მეორე

მწყალობელნო ჩვენი მიწისა,
ზეიმით განვლეთ

გზა ჩირაღდნებით განათებული.
მაშ, შემოვძახოთ ტკბილი სიმღერა!

ანტისტროფი მეორე

პალადისეულ ჩირაღდნოსან ქალაქში, დაე,
ჩვენი კავშირი განემტკიცოს, ესრეთ ისურვეს
დიადმა ზევსმა და მოირებმა.
დე, შემოვძახოთ ტკბილი სიმღერა.
(ქორო და მსახიობები ტოვებენ ორქესტრას)